

ního. Z předpisů c. ř. s. naprosto však nelze vyvoditi, že soud první stolice, jenž vydal pravoplatný rozsudek, jest též oprávněn, aby tento svůj vlastní rozsudek prohlásil za zmatečný na základě pouhého návrhu, učiněného žalovaným až po právní moci rozsudku a opřené o tvrzení, že rozsudek byl vydán soudem nepřislušným podle § 6 odst. 1 zákona č. 70/1896 ř. z., ježto prý šlo o splátkový obchod. Naproti tomu jest uvážiti, že pravoplatným rozsudkem byl spor pro strany i pro soud ukončen, že soud jest svým rozsudkem vázán a že k právní moci rozsudku musí býti hleděno i z moci úřední (§§ 240 posl. odst. a § 411 odst. 2 c. ř. s.). Ke zmatečnosti rozsudku smí i vyšší soud hleděti jen tehdy, když o ní nabytí vědomosti přípustným opravným prostředkem. Na tom nebylo zákonem o splátkových obchodech nic změněno. V rozhodnutí býv. nejv. soudního dvora ve Vídni ze dne 6. června 1902 č. 7535 (uveřejněném v úř. sb. víd. č. 579 a ve sb. Gl. U. N. F. č. 1934) nebyla uvedená otázka řešena, nýbrž bylo tam rozhodováno jen o záporném sporu o příslušnost k vyřízení návrhu žalovaným učiněného. Na základě uvedených úvah dospívá nejvyšší soud k tomuto názoru: Okresní soud v U., jsa vázán svým pravoplatným rozsudkem, nebyl v mezích své působnosti povolán k tomu, by zahájil sporné jednání a pořadem práva věcně rozhodoval o pouhém návrhu žalovaného na prohlášení pravoplatného rozsudku za zmatečný, — neboť spor byl u něho již pravoplatně ukončen a není žádného zákonného ustanovení o tom, že by soud první stolice po pravoplatném rozsouzení sporu směl svůj vlastní rozsudek prohlásiti za zmatečný pro dodatečně uplatňovanou nezhojitelnou nepřislušnost soudu. Sporné jednání by bylo lze zahájit jen na základě žaloby, nikoliv na základě pouhého návrhu, a o žalobním nároku by bylo rozhodnouti rozsudkem. Protože v tomto případě žaloba podána nebyla, nýbrž jen návrh žalovaného, a protože soud první stolice, nedbaje právní moci svého rozsudku, rozhodl po provedeném řízení sporném, ač neměl potřebného podkladu pro rozhodování o věci pořadem práva, jest jeho usnesení zmatečné podle §§ 477 č. 6 a 514 odst. 2 c. ř. s. Touto zmatečností trpí též usnesení soudu rekursního, jenž ji nenapravit. K uvedené zmatečnosti jest nejvyššímu soudu přihlížeti z úřadu, třebaš nebyla stranami vytýkána.

Čís. 14839.

Zákon z 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n.

Nárok za práci přes čas jest oprávněn, byla-li práce konána s vědomím zaměstnavatele neb jeho orgánu, byť ne na výslovný příkaz.

(Rozh. ze dne 2. ledna 1936, Rv II 869/35.)

Nižší soudy zamítly žalobu, pokud se jí žalobce domáhal odměny za konané práce přes čas, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalobce zůstával jen někdy v správkárně i po služebních hodinách, ač nebylo na něm to výslovně požadováno, naopak činil tak sám

dobrovolně jen proto, aby s prací mu svěřenou byl hotov. Vždyť v hodinách přes čas konal částečně také práce, za něž byl odměňován jako za práci úkolovou, a jen částečně konal při tom také práce, za něž již v hořejší odměně úplata mu nebyla poskytnuta. Žalobce tedy pracoval nějaké nezjištěné hodiny přes čas, byl však za ně jednak odměněn úplatou za práci úkolovou, jednak konal je jen dobrovolně, jako ochotu k vedoucímu prodejny, aniž měl v úmyslu odměny za ně se někdy dožadovati, a také po celou dobu služebního poměru se náhrady za ně nedomáhal, a vždy přijal vyplacenou mu mzdu bez námitek, čímž dal na jevo, že náhradu za ně v úmyslu požadovati nemá.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu suodu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Odvolací soud přehlíží, že v souzené věci nebylo ani tvrzeno, že by byla žalované firmě povolena příslušným úřadem práce přes čas. Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu jest úmluva o nedovolené práci přes čas nicotná (srov. čís. 10226, 10504, 12158, 1331 Sb. n. s.) a nemá právní závaznosti ani o odměně za práci přes čas. Šlo-li o nedovolené práce přes čas, což dosud nebylo zjištěno (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), nemělo by ani významu, zda se snad žalobce vzdal za trvání pracovního poměru náhrady za práci přes čas. Zaměstnanci však lze se i při nedovolených pracích přes čas domáhati náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo a pro své poškození. K opodstatnění žalobního nároku s hlediska bezdůvodného obohacení žalovaného ku škodě žalobcově stačil v této věci přednes žalobcův, že byl nucen po ukončení své práce vykonávati ještě různé práce přes čas, za něž neobdržel vůbec nic zapláceno (srov. čís. 12158 Sb. n. s.). Závěr odvolacího soudu, že žalobce pracoval přes čas dobrovolně, jen z ochoty k vedoucímu prodejny, nemá opory ve skutkových zjištěních. Svědkové vypověděli, že zaměstnanci byli povinni dělat jinou práci, že práce přes čas se dala na příkaz dílovedoucího a že žalobce přes čas zůstatí musel, poněvadž musel zkontrolovati veškerou přes den odvedenou práci, s čímž v pracovní době nemohl býti hotov, a že vedoucí na žalobci požadoval, aby veškerá ve dne odvedená práce byla ještě týž den zkontrolována. Není třeba, aby se práce přes čas konala na výslovný příkaz, stačí, když se tak stalo s vědomím orgánu, jenž byl oprávněn prikazovati práci a naříditi, kdy měla býti odevzdána. Žalobce tvrdil, že s prací mu přidělenou nemohl býti hotov v normálních pracovních hodinách, že práce musela býti denně provedena, takže byl nucen pracovati přes čas, o čemž vedoucí prodejny věděl. V tomto směru neobsahuje napadený rozsudek potřebná zjištění (§ 503 čís. 2 c. ř. s.). Bude proto na odvolacím soudě, aby zjistil, zda šlo o dovozené, či nedovolené práce přes čas, zda byly žalobci přikázány oprávněným orgánem žalované, anebo zda byly konány aspoň s jeho vědomím, kolik hodin přes čas žalobce pracoval, načež bude mu uvažovati, zda byl žalobce přiměřeně odměněn i za práci přes čas již

tím, co dostal vyplaceno. Dospěje-li odvolací soud k závěru, že žalobce nebyl dostatečně odměněn za vykonanou práci přes čas, bude mu přisouditi přiměřené odškodnění.

Čís. 14840.

Prohlídka masa nařízená úřadem a vykonaná úředními činiteli ve veřejných jatkách není použitím jatek soukromou osobou (řezníkem), jež tuto zavazuje k placení jatečných poplatků.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1936, Rv I 181/34.)

Žalující spolek řezníků v Č. přednesl, že podle předpisů jatečního řádu pro město Č. musí býti každé i z venkova přivezené maso prohlédnuto městským zvěrolékařem a to výhradně na jatkách žalující, které byly výměrem okresního úřadu v Č. ze dne 21. května 1931 prohlášeny za veřejné. Podle výnosu zemského úřadu jest žalující oprávněna k vybírání poplatku za takovéto použití ve výši 15 h z 1 kg masa z venkova přivezeného, pocházejícího ze zvířat všeho druhu mimo jatky poražených. Žalovaný používal tímto způsobem jatek žalující, jež se domáhá na něm náhrady dlužných poplatků v zažalované výši. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů :

Podle skutkového zjištění bylo ovšem používáno k prohlídkám masa, které žalovaný přivážel do Č., jatek žalujícího spolku, k nimž náleží zahrada; než proto ještě nemůže žalující spolek požadovati náhradu za toto používání po žalovaném, když bylo jatek použito jenom k provedení úředního výkonu úředními činiteli a nikoli žalovaným v provozu řeznické živnosti v jatečných místnostech. Pro žalovaného a pro poměr žalující strany k němu není rozhodno, že bylo jatečním řádem předepsáno, že maso smí býti prohlíženo jenom na jatkách žalující strany. Nejde tu o jejich použití žalovaným, nýbrž o použití jejich úředními činiteli k úřednímu výkonu a proto nemůže tu jíti o úhradu, na kterou by bylo lze použiti ustanovení § 35 živnostenského řádu o určení jatečných poplatků, ani kdyby šlo skutečně o jatky veřejné.

Čís. 14841.

§ 3 alim. zákona.

Podporou podle § 3 alim. zák. není poskytování výměnku, jež jest jen plněním smluvní povinnosti převzaté smlouvou odstupní, ujednanou před účinností alimentárního zákona.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1936, Rv I 395/34.)